

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium 7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Regionális forduló

2014. 03. 21.

4. osztály

---

tanuló neve

---

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter szaktanácsadó

Lenczéné vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit tanár

Lektorálta:

Tóth Katalin lektor

A verseny fővédnöke:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Tollbamondás

A nagyapám, Böhm Sándor, burgenlandi születésű volt. Olyan német telepesek leszármazottja, akiket a tatárjárás után IV. Béla telepített le az nyugati ország szélén. Később a telepesek többségében evangélikusok lettek. Központjuk a burgenlandi Felsőlövőben volt, a települést a Monarchia idején vasút kötötte össze Szombathellyel.

Nagyapám apja tanár volt Burgenlandban, Farkasfalván. A nagyapám a felsőlövői gimnáziumban tanult. Iskolatársa az a Hajas Béla volt, aki később Bonyhádon a gimnázium igazgatója – és még előtte Lotz osztályfőnöke – is lett.

A nagyapám először a Háromsátor nevű településen tanított. 1909-ben a somogyi evangélikus svábok átcsábították (csodálatos módon a levelek és a szerződés is megmaradtak), így lett Somogyvámoson tanító. A felesége, Rosina Mittermann – egy háromsátorbeli földműves lánya – vele ment. Az anyám, Böhm Olga, 1914 januárjában született.

Az ifjú Lotz azonnal feltűnt a nagyapámnak, javasolta a kaposvári iskolatanácsnak, hogy engedjék két évvel előrelépni a tanulmányaiban. Nem hallgatták meg, és ebből sok nehézség származott. Ugyanakkor Lotznak egy bizottság előtt vizsgát lehetett tennie, s megengedték, hogy egy vagy két évet lépjen előre. A bizottság méltányolta nagyapám közbenjárását, de ez a tanfelügyeletnek nem tetszett, ugyanis valaki komoly ellensége volt a kaposvári iskolatanácsban. Lotznak a vizsga ellenére Somogyvámoson kellett megkezdenie tanulmányait.

Böhm Olga és Lotz egymásba szerettek és eljegyezték egymást. Amikor Lotz Svédországba ment, átmenetinek gondolta az ott-tartózkodását, ezért Olga nem ment vele. Amikor Lotz megkapta a magyar hadseregbe a behívóját, már nem tért haza, ezért a fiatalok kapcsolata megszakadt. Lotz egyébként ugyanígy nem vett tudomást az amerikai behívóparancsról sem (Wisconsinban született, ezért amerikai állampolgárnak is számított), s maradt a semleges Svédországban végig a háború alatt.

Böhm Olga férjhez ment Goldschmidt Bélához, a család magyarosította a nevét, a Böhmől Bőjte, a Goldschmidtől Pálvölgyi lett. Apám és Lotz fiatal korukban barátok voltak. Amikor Lotz Amerikába költözött, ritkán levelet váltottak, de levelezésük abbamaradt. A sors kifürkészhetetlensége folytán ugyanabban az évben haltak meg.

(Pálvölgyi Sándor német nyelvű visszaemlékezéseiből készült fordítás alapján)

Feladatok

1. Ki kicsoda? A meghatározás alapján nevezd meg a személyt! 5/

- a) Pálvölgyi Sándor édesapja: _____
- b) Lotz osztályfőnöke volt a gimnáziumban: _____
- c) Lotzra évekig várt, hogy feleségül vegye: _____
- d) Lotz tanítójának felesége: _____
- e) Ugyanakkor halt meg, mint Pálvölgyi Béla. _____

2. Rejtvény 5/

1.				
2.				
3.				
4.				

1. Egy falu nevének utótagja, ahol Lotz iskolába járt.
2. Egy település nevének szintén utótagja, ahol a szerző dédapja tanított.
3. Annak a településnévnek az utótagja, ahol Böhm Sándor megnősült.
4. Egy helység nevének előtagja, amely egy számot tartalmaz.

Olvasd össze a sötétebb mezők betűit!

Megfejtés: _____ (főnév)

3. Igaz vagy hamis az állítás?

5/

- a) A szerző nagyapja és Hajas Béla Farkasfalván találkoztak. _____
- b) Lotz az amerikai behívóját nem kapta meg. _____
- c) Felsőlövő Bonyhádhoz közel eső település. _____
- d) Lotz – a szöveg szerint – legalább háromszor költözött. _____
- e) A Böhm nagyapja Böjte Sándor néven halt meg. _____

4. Egészítsd ki a szöveget a megfelelő szavakkal!

5/

Hajas Béla a gimnázium _____ volt Bonyhádon. Lotz János róla felnőttkorában a következőket írta: „A nyelvtan iránti érdeklődést Hajas Béla ébresztette fel bennem.” Tehát _____-ének tekintette Hajas Bélát, aki _____ és latint tanított neki, később a gimnázium _____-ja lett. Hajas ajánlotta tanítványát Gombocz Zoltán professzor figyelmébe, akivel fiatal _____ óta ismerték egymást.

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____

megenged, lándzsa, szendvicsért, gallyak, taxiállomás, legkisebb

---

b) Írj egy-egy mondatot a következő elválasztott szavakkal úgy, hogy egyértelmű legyen a jelentésük közötti különbség! (A mondatban ne válaszd el a szót!)

el-ég: _____

e-lég: _____

fel-ül: _____

fe-lül: _____

5. Húzd alá a következő szöveg hibásan írt szavait, majd írd le őket a vonalra helyesen!

„Téli estéken, kályhában, tűzhelyben halkán duruzsolt tűzanyó, amikor még fával, szénel fűtöttek az emberek. Van, ahol még ma is ő aggya a meleget. Akinek meselátó szeme van, meg is leshetné a kályharácson át, amint bő, piros szoknyában üldögél a fahasábokon, és dohhogva, pattogva próbálja ráncba szedni izgő-mozgó lánggyerekeit. A kisfiuk libegő végü, kék sipkában táncolnak, a kislányok sárgáspiros kendőket loboktatnak. Nagyon eleven apróságok, mindig mozognak, mindig éhesek, mindenbe beleharapnak és mindent összekormoznak.

Volt tűzanyónak egy különösen rakoncátlan kis lángfia. Eleinte alig lobogott, bágyattan hajolt rá egy nedves fadarabra. A többiek azt hidték, hogy sohasem lesz bellőle erős, meleg lángocska. Hanem aztán erőre kapott! Pörgött, forgott, sziszegett, hegyes sipkáját a húzatba halyigálta a nagy kéményjuk felé, s olyan táncot ropott az öreg senek fekete hátán, hogy azok egészen átforrósottak tőle.”

(Fésűs Éva: A rakoncátlan lángocska)

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____